

DEBRECENI ÍTÉLŐTÁBLA

Pf.II.20.088/2013/6. szám

A Debreceni Ítéltábla az elsőfokú eljárásban előbb dr. ... pártfogó ügyvéd által képviselt, majd személyesen eljáró, a fellebbezési eljárás során dr. ... pártfogó ügyvéd (címe) által képviselt felperes neve ny.-i (cím) lakos felperesnek - a dr. ... jogtanácsos által képviselt alperes neve (alperes címe) alperes ellen kártérítés iránt indított perében a Nyíregyházi Törvényszék 5.P.20.954/2011/48. számú ítélete ellen a felperes által 49. sorszám alatt előterjesztett és Pf. 2. sorszám alatt megindokolt fellebbezés, valamint az alperes által Pf. 5. sorszám alatt előterjesztett csatlakozó fellebbezés folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

ítéletet:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatja, az alperes által a felperesnek fizetendő marasztalás összegét 3 727 500 (Hárommillió-hétszázhuszonhétezer-ötszáz) forintra leszállítja; ebből 770 000 (Hétszázhetvenezer) forint után az alperes 2012. július 1-től köteles a törvényes mértékű kamat megfizetésére; az alperes által az államnak megtérítendő költség összegét 203 456 (Kettőszázháromezer-négyszázötvenhat) forintra leszállítja; mellőzi az alperes kötelezését perköltség fizetésére a felperes részére és megállapítja, hogy a felperest az elsőfokú eljárásban képviselő pártfogó ügyvéd díját $\frac{3}{4}$ részben az alperes, $\frac{1}{4}$ részben az állam viseli.

Kötelezi az alperest, hogy 2013. június 1-jétől kezdődően a 3 150 000 (Hárommillió-egyszázötvenezer) forint kártérítés megfizetéséig fizessen meg a felperesnek havonta 26 250 (Huszonhatezer-kettőszázötven) forintot.

A felperest a fellebbezési eljárás során képviselő pártfogó ügyvéd díját $\frac{1}{2}$ részben az alperes, $\frac{1}{2}$ részben az állam viseli.

Ez ellen az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

Indokolás:

A **Ny. 50** helyrajzi számú, a valóságban **Ny., K. u. 22.** szám alatti ingatlan tulajdonosai egymás között egyenlő arányban a felperes gyermekei, **K. István, K. Ádám és K. Ákos.** Az ingatlanon lévő lakásban a felperes lakott.

A perbeli ingatlan előtti **K.** utcát az alperes 1999-ben szilárd burkolattal látta el. Az út a felperes által lakott ingatlan felé lejt. A lakóház a környezetéhez képest mély területen helyezkedik el. Az utcában a közelmúltban épült új lakóházas ingatlanokat az út szintjéhez képest kiemelték, így a víz azokról is az utcára, majd a mély fekvésű ingatlanokra folyik. Az utat az önkormányzat a csapadékvíz elvezetésére szolgáló létesítmény nélkül építette meg, így a csapadékvíz a közútról a perbeli ingatlanra folyik be.

A **K. u. 22.** szám alatti ingatlanon lévő lakóépület műszaki állapota gyenge, bontásra érett, mely részben az épület elhanyagoltságából, részben a nedvesedés okozta károsodásból adódik. Az elhanyagoltságból eredő hiányosság, hogy a tető behajlott, a cserepek deformáltak, a pvc-előtető széle töredezett, a második utcai szobából hiányzik a konvektor, a konyha padlócsempézése gyenge minőségű, a fugák túl nagyok. Sokkal nagyobb károkat okozott azonban az épület felnedvesedése, amelyben döntő szerepet játszott, hogy a **K.** utcáról a csapadékvíz a vízelvezető árok vagy az ingatlan előtt lévő szikkasztó árok hiányában a perbeli ingatlanra folyik be. Az épület állagromlásában szerepe volt annak, hogy az épület ereszcsonnázott, de a lefolyó csatorna nem szabályszerűen készült, rövid csonkkal van kivezetve az épület melletti járdán túlra, s a vizet mintegy 80 cm-re „köpi”, utána azonban sehova sincs elvezetve, a terep sem lejt annyit, hogy magától elfolyjon. A felperes a közel 2 m szélességű előkertet lebetonozta, amely jelentősen csökkenti a természetes szikkasztás felületét. Az épület talajnedvesség ellen szigetelve nincs, a vályogfalazaton keresztül a nedvesség felszívárog a falba.

Az épület gazdaságosan nem javítható, bontási költsége 850 000 forint. Az ingatlan forgalmi értéke 5 550 000 forint, melyen belül az épületérték - lakható műszaki állapot esetén - 3 350 000 forint.

A lakóépületet 2003-ban, majd 2006-ban elöntötte a csapadékvíz, emiatt a felperes segítségért az önkormányzathoz fordult.

Ny. Megyei Jogú Város Jegyzője 2011. augusztus 2-án kelt 43215-4/11.IV. számú határozatával kötelezte az ingatlan tulajdonosait és a felperest, hogy a lakóépületet ne használják, annak élet- és balesetveszélyes állapotára tekintettel a használatot azonnali hatállyal megtiltotta. Felhívta őket a lakóépület állagromlása következtében előálló veszélyeztető állapot mérséklésére, a megelőzés érdekében szükséges intézkedések megtételére.

Ny. Megyei Jogú Város Jegyzője 2011. október 12-én kelt 43215-7/11.IV. számú határozatával a perbeli ingatlanon lévő lakóépület állagromlása miatt az azzal kialakult élet- és balesetveszélyes állapotra tekintettel kötelezte az épület tulajdonosait a lakóépület 2012. április 10-ig történő elbontására, a lakóépület használatát továbbra is megtiltva.

A felperes 2011. július 29-én kötött bérleti szerződés alapján 2011. augusztus 1-jétől bérlő a **Ny., Sz.** u. 8. fszt. 2. szám alatti lakást, melyért havonta 35 000 forint bérleti díjat fizet.

A felperes módosított keresetében kártérítés fizetésére kérte kötelezni az alperest. Arra hivatkozott, hogy az alperes kötelezettsége lenne a csapadékvíz elvezetés megfelelő megoldása, ám e kötelezettségének nem tett eleget, emiatt a **K.** utcáról a csapadékvíz az általa lakott ingatlanba folyik be, s az azon lévő épületet oly mértékben károsította, hogy az lakhatatlanná vált. Káraként kérte megtéríteni az épület szakértő által meghatározott műszaki értékét, 3 350 000 forintot, az épület bontási költségét 850 000 forint összegben, valamint az albérleti díj összegét 2011. augusztus 1. és a bíróság határozathozatala közötti időtartamra.

Az alperes a kereset elutasítását kérte. Álláspontja szerint nem terheli olyan, a helyi önkormányzatokról szóló törvényben rá rótt kötelezettség elmulasztása, mellyel okozati összefüggésben keletkezett a felperes állított kára. Arra hivatkozott, hogy a **K.** utca szilárd burkolattal való ellátásakor mindent megtett annak érdekében, hogy a csapadékvíz elvezetése megoldott legyen, így a perbeli ingatlannal szomszédos ingatlanok előtt szikkasztó árkokat létesített.

Az elsőfokú bíróság ítéletében kötelezte az alperest 3 910 000 forint tőke, ebből 3 350 000 forint után 2006. július 13-tól, 560 000 forint után 2012. március 15-től járó törvényes mértékű kamat, 180 000 forint perköltség felperes részére történő megfizetésére és 286 563 forint állam által előlegezett költség állam javára történő megtérítésére.

A határozata indokolásában kifejtette, hogy a helyi önkormányzatokról szóló 1990. évi LXV. törvény (a továbbiakban: Ötv.) 8. §-a értelmében a települési önkormányzat feladata egyebek mellett a vízelvezetés, mely kötelezettségének az Ötv. 8. § (2) bekezdése szerint a települési önkormányzat az anyagi lehetőségeitől függően köteles eleget tenni. Ugyanakkor az országos településrendezési és építési követelményekről szóló 253/1997. (XII.20.) Kormányrendelet 47. § (8) bekezdése alapján a terület csapadékvíz-elvezetési rendszerét az önkormányzatnak úgy kell kialakítania, hogy a víz a terepen és az építményekben, a szomszédos telkeken, építményekben, valamint a közterületeken kárt ne okozzon, a rendeltetésszerű használatot ne akadályozza. Ennek figyelembevételével pedig a szakértői vélemény alapján egyértelmű, hogy az alperes súlyosan mulasztott, amikor a **K.** utcát akként látta el szilárd burkolattal, hogy nem biztosította a csapadékvíz elvezetését, így nem gondoskodott a felperes ingatlanának védelméről sem, s ezzel okozati összefüggésben állt elő az épület állagromlása, mely oly mértékű, hogy a hatóság annak lebontására kötelezte a tulajdonosokat. A szakértői véleményben megfogalmazottak elfogadásával a kár bekövetkeztében való alperesi közrehatás mértékét 75 %-ban határozta meg, míg a különbözethez mint jelentkező 25 %-os közrehatás álláspontja szerint a felperes terhére írható, mert a lakóépület ugyan ereszcatornázott, de a lefolyó csatorna nem szabályszerű, így az épületről lefolyó víz elvezetése nem megoldott, s közrejátszik a kár bekövetkeztében az előkert lebetonozása, az épület talajnedvesség elleni szigetelésének hiányossága is.

Kárként számolta el a szakértő által meghatározott 3 350 000 forintos épületértéket, az épület 850 000 forintos bontási költségét, valamint a felperes által fizetett albérleti díj összegét 2011. augusztus 1. és 2012. december 31. közötti időre 560 000 forintban. Ekként a kár összege összesen 4 760 000 forint, melynek 75 %-át, 3 570 000 forintot köteles az alperes a felperes részére megfizetni.

A Pp. 81. § (1) bekezdése alapján kötelezte az alperest a felperes képviselőjének munkadíjából álló perköltség megfizetésére, ugyanakkor kimondta, hogy a felperes költségmentessége folytán az állam által előlegezett szakértői költség 75 %-át - az indokolás szerint 214 922 forintot - az alperes köteles az államnak megtéríteni.

Az ítélettel szemben a felperes terjesztett elő fellebbezést, amelyben kérte annak hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság kötelezését újabb eljárás lefolytatására, újabb határozat hozatalára. Vitatta, hogy az őt ért kár bekövetkeztében bármilyen szerepe lenne, mert álláspontja szerint a maga részéről mindent megtett a kárelhárítás érdekében. Hangsúlyozta, hogy védekezett a tapasztalt vizesedés ellen falszigetelő vakolattal, a nagyszobában gipszkartonnal, a konyhában csempével, illetve a ház előtti betonjárda elkészítésével, ami egyébként is feljebb van az utca szintjénél, megfelelő szögben dől, így a kerítés irányába vezeti a vizet. Tagadta, hogy az épület elhanyagolt lett volna, s ez is közrejátszana a szakértő által feltárt állapot kialakulásában. Álláspontja szerint a szakértői vélemény megalapozatlan, indokolt új szakértő kirendelése, amelyre figyelemmel szükségszerű az első fokú ítélet hatályon kívül helyezése. Előadta továbbá, hogy az albérleti díj címén érvényesített kárát teljes összegben kéri mindaddig, amíg az önkormányzat nem utalja ki részére a kártérítés összegét, illetve, amíg lakáshoz nem jut.

Az alperes csatlakozó fellebbezésében ugyancsak az ítélet hatályon kívül helyezését indítványozta, mert álláspontja szerint a tényállás nem kellően felderített. Kifejtette, hogy ha megfelelően építették volna meg a perbeli lakóépületet, azt szigeteléssel látják el, nem következett volna be ilyen mértékű károsodás, így a felperes terhére megállapított 25 %-os közrehatási arány elfogadhatatlan. Álláspontja szerint ha nem állnának fenn a felperes terhére róható hibák, a csapadékvíz önmagában kárt nem is okozna az épületben. Megítélése szerint a szakvélemény aggályos, nem megfelelőek a forgalmi érték alátámasztására felhozott összehasonlító adatok, s egyébként is téves, hogy a szakértő külön állapította meg a felülepítmény forgalmi értékét. Rámutatott, hogy a szakértő az ingatlan használati díját havi 18 300 forintban állapította meg, ezzel szemben az elsőfokú bíróság havi 35 000 forint megfizetésére kötelezte őt, amely meg nem indokolt ellentmondás. Hangsúlyozta, hogy a **K.** utca a legoptimálisabb módon épült meg. Véleménye szerint eljárási szabályt sértett a bíróság, amikor nem vonatta perbe az ingatlanra bejegyzett jelzálogjog jogosultját. Hiányolta, hogy nem tisztázta a törvényszék, hogy van-e biztosítása a felperesnek, s esetleg a biztosítótól nem kapott-e kártérítést az épületben bekövetkezett károk miatt. Kifogásolta, hogy az elsőfokú bíróság által megítélt kárösszeg magasabb, mint amit a felperes keresetében kért. Megjegyezte végül, hogy a törvényszék határozata számítási hibával terhelt, ellentmondás van az ítélet rendelkező részében, illetve indokolásában meghatározott összeg között.

Az ítélet tábla a fellebbezés indítványát alaptalannak, érveit részben alaposnak, a csatlakozó fellebbezést teljes mértékben alaptalannak találta.

Mindenekelőtt hangsúlyozza, hogy a perbeli ingatlan tulajdonosai a tulajdoni lap tanúsága szerint egymás közt egyenlő arányban **K. István, K. Ádám és K. Ákos**. Az ingatlanon lévő épülettel összefüggésben keletkezett károkkal kapcsolatos kártérítési összeg őket illetné meg. E tárgyú követelésüket azonban a 12/F/1. alatt csatolt irat értelmében engedményezték édesanyjukra - aminek törvényi akadálya nem volt -, így ő vált ezen igény jogosultjává. A pert a keresetlevél benyújtásával is ő indította meg az önkormányzat ellen. A Pp. szabályai szerint a perben fél az, aki jogvédelmet kér, illetve aki ellen jogvédelmet kérnek, tehát aki a Pp. szabályai alapján felperesként vagy alperesként eljárhat. A kifejtettekre tekintettel az elsőfokú bíróság tévesen vette figyelembe II., III., IV. rendű felperesként az ingatlan tulajdonosait - hiszen ők mindössze engedményezők voltak -, ezért az ítélet fejrészában való feltüntetésüket az ítélet tábla mellőzte, ezzel egyszersmind kiküszöbölte az első fokú határozat rendelkező részének azt a pontatlan megfogalmazását is, hogy az alperes - négy felperes feltüntetése ellenére - a „felperesnek” köteles a marasztalási összeget megfizetni.

Az elsőfokú bíróság a per eldöntéséhez szükséges mértékben a tényállást helyesen tárta fel, s állapította meg, abból helytálló következtetéseket vont le, döntése is megalapozott, annak indokolásával is túlnyomó részt egyetért az ítélet tábla.

A perbeli ingatlanon található épület élet- és balesetveszélyessé, lakhatatlanná vált, melynek használatától a jegyző a tulajdonosokat és a felperest eltiltotta, egyszersmind annak bontására kötelezte őket.

A kialakult helyzetet kiváltó tényezőket a szakértői vélemény alapján a törvényszék helytállóan állapította meg. A szakértő feladata a perben a bíróság hiányzó szakértelmének pótlása, szakvéleményével a bíróságot kell meggyőznie, s nem a feleket, akik adott esetben a szakvélemény folyamatos vitatásával, a bizonyítási eljárást parttalanná, végeláthatatlanná tehetnék. Az ítélet tábla megítélése szerint **H. A.** építész szakértő véleménye aggálytalan, azt a törvényszékkel egyezően az ítélet tábla is elfogadta ítélezése alapjául.

A szakértői vélemény szerint az épület károsodásában közreható egyik ok az épület elhanyagoltsága, a másik a nedvesedés. Ez utóbbin belül közrehatóttak a terepviszonyok - a felperes által lakott ingatlan van a környék legmélyebb pontján, ahova a csapadékvíz el nem szivárgó része összefolyik -; az, hogy a szilárd burkolatú utat úgy építette meg az alperes, hogy a csapadékvíz elvezetéséről nem gondoskodott - a terv szerinti elvezető árok nem épült meg, szikkasztó árok a perbeli ingatlan elé nem készült -; az épület ereszcsonkolt, de a lefolyó csatorna nem szabályszerű, csak rövid csonkokkal van kivezetve a járdán túlra, de onnan a vízelvezetés nincs megoldva; az épület talajnedvesedés ellen nincs szigetelve, a vályogfalazaton keresztül a nedvesség felszivárog a falba; az előkertet a felperes lebetonozta, amelynek eredményeként jelentősen csökkent a természetes szikkasztás területe.

Annak megállapítása, hogy e tényezők a bekövetkező eredményben milyen mértékben hatottak közre, nem a szakértő feladata. A szakértő véleményével a per eldöntése szempontjából jelentős tény észlelését, kellő megismerését, vagy valamilyen észlelt tény megfelelő értékelését segíti elő, teszi lehetővé, ám még akkor sem veheti át a bíróság szerepét, ha a kirendelő végzés ezt feladatává teszi.

Ettől függetlenül a törvényszék helytállóan állapította meg, hogy az alperes a **K.** utca szilárd burkolattal való ellátása során súlyos mulasztást követett el a kivitelezéskor, amely döntő szerepet játszott a károsodás bekövetkeztében. E mulasztásáért a megjelölt jogszabályok mellett a Ptk. 100. §-a alapján is felelősséggel tartozik. Emellett azonban a felperes sem úgy járt el, ahogy az az adott helyzetben általában elvárható, s így a kár bekövetkeztében, a kár súlyosbodásában maga is közrehatott, illetve a károsodásban szerepet játszó okok részben olyanok, melyekért sem az alperes, sem más perben álló nem tehető felelőssé, így az ezzel okozati összefüggésben keletkezett károkat a tulajdonosnak - az engedményezésre tekintettel a felperesnek - kell viselnie.

Összességében a károsodást kiváltó okok mérlegelése eredményeként az ítéltábla is arra a következtetésre jutott, hogy az adott esetben kármegosztásnak van helye, melynek mértéke az alperesre terhesebben 25 - 75 %.

A fellebbezésben írtak kapcsán az ítéltábla kiemeli, hogy a felperes 2003. és 2006. évi vízbetörések utáni intézkedései nem voltak elégségesek, ugyanis az épület szigetetlen maradt, az előkert lebetonozásával a felperes bezárta a nedvességet, vizet, holott, ha a talaj nem lenne leburkolva, komoly száradás lenne elérhető (a szakértő nyilatkozata 27. sorszámú jegyzőkönyv 3. bekezdés). Az ereszcsonatból „kiköpött” víz elvezetése nem megoldott (18. sorszámú szakvélemény 12. oldal 1. bekezdés). E tényezők akkor is állagromlást okoznának, ha nem lenne befolyó csapadékvíz az ingatlanra (18. sorszámú szakvélemény 12. oldal 2. bekezdés).

A csatlakozó fellebbezésben előadottakkal összefüggésben pedig hangsúlyozza az ítéltábla, hogy téves az alperes azon álláspontja, hogy ha nem állnának fenn a felperes terhére róható hibák, a csapadékvíz önmagában kárt nem okozna, mert a szakértő szerint az út csapadékvíz elvezetés nélküli megépítése nemcsak az út állagát, hanem a felperesi és a szomszédos régi épületek állékonyságát is befolyásolja (18. sorszámú szakvélemény 11. oldal) és a ház romlásának elsődleges oka az utcáról befolyó víz (27. sorszámú jegyzőkönyv 3. oldal).

A kár mértékénél a törvényszék helytállóan hagyatkozott a szakvéleményre. Az épület bontási költségének összegét a felek nem vitatták. Az ingatlan forgalmi értékét a szakértő a véleményében rögzített szempontok - köztük az épület műszaki állapota - figyelembevételével korrigált, fajlagos érték meghatározással, összehasonlító adatok felsorakoztatásával állapította meg. Külön meghatározta a felülepítmény értékét, mert a felperes károsodása abban áll, hogy lakóháza lakhatatlanná vált. A konkrét épületjellemzők figyelembevételével egy azonos alapterületű, emberi tartózkodásra alkalmas, közepes műszaki állapotú épület értékét határozta meg, ugyancsak korrekciós tényezők

alkalmazásával. Az értékmeghatározás módszerének kiválasztása kizárólag a szakértőre tartozik, azt a felek nem kifogásolhatják.

E két tétel kapcsán a felperes - ahogy azt az ítélet tábla az előzőekben kifejtette - engedményesként érvényesíthette követelését, ezekkel szemben viszont a lakhatási lehetőségének elvesztése miatti kárát már személyéhez köthetően. Nem vitás, hogy a perbeli ingatlanon lévő lakás emberi tartózkodásra alkalmatlanná vált, így a lakó joggal tarthat igényt egy átlagos színvonalú, igényeinek megfelelő méretű lakásra. Nem kötelezhető arra, hogy a perbelivel minden szempontból azonos jellemzőkkel bíró bérleményt keressen - ami gyakorlatilag irreális elvárás is lenne -, miként egy luxuslakás bérleti díjának megfizetését sem kérheti a károkozótól. A havi 35 000 forintos bérlemény díja elfogadható, a fentiekben írt követelményekhez igazodó mértékű.

A felperes kára így e három tényezőtől tevődik össze: 850 000 forint bontási költség, 3 350 000 forint épületérték, valamint 2011. augusztus 1-jétől havi 35 000 forint bérleti díj.

Ez utóbbit az elsőfokú bíróság a határozata hozataláig terjedő időre - 2012. december 31-ig - számolta el, ám számítási hibát vétett, mert e 17 hónapra e kártétel összege: 595 000 forint ($35\,000 \times 17$), s nem 560 000 forint.

A felperes fellebbezésében e kártétellel összefüggésben keresetét tulajdonképpen felemelte - erre a Pp. 247. § (1) bekezdés b) pontja lehetőséget ad -, s az ítélet tábla határozata hozataláig - 2013. május 31-ig -, azaz további 5 hónapra elszámolta a bérleti díjat.

Összességében így a felperes kára 4 970 000 forint ($850\,000 + 3\,350\,000 + 770\,000$), amelynek $\frac{3}{4}$ részét - 3 727 500 forintot - köteles az alperes megfizetni.

A lejárt bérleti díjak után a felperes középátlagos időtől kért késedelmi kamatot, melyre alappal tarthat igényt (Ptk. 360. § (1) bekezdés, 301. § (1) bekezdés). A kamatfizetés kezdő időpontját az ítélet tábla a kérdéses időszakra 2012. július 1-jében állapította meg.

A bérleti díj címén járó kártérítés mindaddig megilleti a felperest, míg az alperes meg nem fizeti részére a másik két tételből rá háruló összeget. E tekintetben a felperes fellebbezésében kifejtetteket az ítélet tábla alaposnak találta.

A csatlakozó fellebbezés egyéb érvei kapcsán az ítélet tábla megjegyzi, hogy az ingatlannal összefüggő kártérítési perben nincs szükség a jelzálogjog jogosultjának perben állására, mert a döntés az ő jogait nem érinti; a felperes a perben keresetét felemelte a szakvélemény elkészülte után (27. sorszámú jegyzőkönyvben), a törvényszék a követelt összeg $\frac{3}{4}$ részének megfizetésére kötelezte az alperest, döntése így nem terjed túl a kereseti kérelmen, nem sértette meg a Pp. 215. §-ában írtakat; az elsőfokú bíróság által valóban elkövetett számítási hibát a másodfokú bíróság a fent kifejtettek értelmében korrigálta.

Arra helytállóan hivatkozott az alperes, hogy a kártérítés összegéből le kell vonni annak a szolgáltatásnak az ellenértékét, amely a kár bekövetkezte folytán nem a felelős személytől folyik be (szurrogátum), s ennek fő esete a biztosítási összeg. Ezzel kapcsolatban azonban a bíróság hivatalból bizonyítást nem folytathat le, az alperes pedig csak a csatlakozó fellebbezésében hivatkozott rá, így ennek figyelembevételét a Pp. 235. § (1) bekezdése kizárja.

A felperest az elsőfokú eljárás túlnyomó részében pártfogó ügyvéd képviselte. A Pp. 87. § (2) bekezdése értelmében a bíróság csupán azt állapíthatja meg - a díj összegének megállapítása nélkül, a perköltségviselés arányának meghatározásával -, hogy a pártfogó ügyvédi díj viselésére ki köteles. Ennek szem előtt tartásával az ítéletábra mellőzte az alperes kötelezését 180 000 forint perköltség megfizetésére és kimondta, hogy a felperest az elsőfokú eljárásban képviselő pártfogó ügyvéd díjának viselésére $\frac{3}{4}$ részben az alperes, $\frac{1}{4}$ részben - a felperes személyes költségmentességére tekintettel - az állam köteles.

Mindezekre figyelemmel az ítéletábra az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján a rendelkező részben írtak szerint részben megváltoztatta.

A felperes költségmentessége folytán az állam előlegezte a szakértő költségeit, amelynek összege összesen 271 275 forint volt (a 20/I. sorszámú végzés szerint 212 219 forint, a 30. számú végzéssel kijavított 27/I. végzés szerint 14 288 forint, míg a 28. számú végzés szerint 44 768 forint). Ezen összeg pervesztességével arányos részét 203 456 forintot ($271\,275 \times 0,75$) az alperes köteles az államnak megtéríteni a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése alapján. E tekintetben az ítéletábra az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (3) bekezdése alapján változtatta meg részben.

Megjegyzi az ítéletábra, hogy a Pp. 235. § (1) bekezdése értelmében a fellebbezés és a Pp. 244. § (1) bekezdése szerint a csatlakozó fellebbezés szükséges tartalmi követelménye a fellebbezési kérelem, ami csak akkor irányulhat a határozat hatályon kívül helyezésére, ha a fél egyszersmind a per megszüntetését is kéri (Pp. 251. §), vagy a hatályon kívül helyezést a Pp. 252. § (1) bekezdése alapján indítványozza. Egyéb esetekben a fellebbezésnek tartalmaznia kell, hogy a fél mennyiben és milyen okból kéri a határozat megváltoztatását. Az adott esetben mindkét jogorvoslati kérelem az ítélet hatályon kívül helyezésére irányult, ám tartalmukból az volt megállapítható, hogy a felperes a keresete szerinti határozat hozatalát, míg az alperes a kereset elutasítását igényelte. Az előzőekben kifejtettek értelmében a fellebbezés részben alapos, a csatlakozó fellebbezés alaptalan volt. Ehhez képest a pernyertesség-pervesztesség arányának figyelembevételével az ítéletábra akként rendelkezett, hogy a felperest a fellebbezési eljárásban képviselő pártfogó ügyvéd díját $\frac{1}{2}$ részben az alperes, $\frac{1}{2}$ részben az állam viseli.

Az ítéletábra a jogorvoslati kérelmeket a Pp. 256/A. § (1) bekezdés f) pontja alapján bírálta el tárgyaláson kívül.

D e b r e c e n, 2013. május 15.

Dr. Csiki Péter s.k. a tanács elnöke, Dr. Veszprémy Zoltán s.k. előadó bíró, Dr. Kocsis Ottília s.k. bíró

A kiadmány hiteléül:

- kiadó -